

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Протокол №2 від 15.05.2026 р.

Голова приймальної комісії ХДАК,
Голова Комісії з реорганізації ХДАК

Наталія ГОВОРУХІНА

ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

для вступу на навчання для здобуття
освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва
зі спеціальності В5 «Музичне мистецтво»
на основі здобутого ступеня магістра
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (НРК7)

Освітньо-творча програма «Музичне мистецтво»

I етап - асистентура-стажування

II етап - творча аспірантура

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На навчання на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво» до Харківської державної академії культури (далі - ХДАК) відповідно до вимог розділу III Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти (наказ МОН від 19.03.2024 р. № 358) приймаються особи, які здобули освітній ступінь магістра за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» або В5 «Музичне мистецтво».

Першим етапом здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю «Музичне мистецтво» є асистентура-стажування, другим - навчання в творчій аспірантурі.

Відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Харківській державній академії культури у 2026 році, затверджених рішенням вченої ради ХДАК (протокол № 9 від 28.04.2026 року) крім єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ)

вступними випробуваннями до асистентури-стажування є

- вступний іспит зі спеціальності (у формі творчого випробування із спеціальності в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво»);
- співбесіда з фахових питань в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво».

вступними випробуваннями до творчої аспірантури є

- вступний іспит зі спеціальності (у формі творчого випробування із спеціальності в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво»);
- співбесіда з фахових питань та наукового реферату в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво»;
- іспит з філософії (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти).

Програму іспиту з філософії наведено за посиланням https://ic.ac.kharkov.ua/priym_kom/viprobuvan/2026/otp_asp_filosofiya.pdf.

Вступний іспит із спеціальності - форма вступного випробування, що передбачає оцінювання здобутих раніше компетентностей (результатів навчання) в обсязі стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності «Музичне мистецтво», необхідних для опанування освітньої програми третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти.

Співбесіда з фахових питань проводиться у формі усних відповідей на запитання комісії з метою оцінювання музичного та загальнокультурного рівнів вступників.

Співбесіда з фахових питань та наукового реферату проводиться у формі усного обговорення наукового реферату і плану-проспекту майбутнього творчого мистецького проєкту і передбачає оцінювання рівня його готовності до навчання на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти, виявлення у нього науково-творчого проєктного мислення, усвідомлення теоретичних та практичних аспектів музичного мистецтва.

Вступні випробування в ХДАК зі спеціальності В5 «Музичне мистецтво» проводиться в очному форматі із записом на дві камери (з метою забезпечення прозорості, об'єктивності та дотримання академічної доброчесності), з подальшим оприлюдненням запису вступного випробування на вебсайті ХДАК впродовж трьох днів після оприлюднення оцінок вступників та зберігається на ньому у відкритому доступі протягом одного року у вигляді активного інтернет-посилання. Зазначене інтернет-посилання також вноситься до ЄДЕБО. Для визначених Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ХДАК у 2026 році категорій вступників допускається використання дистанційно-синхронного формату із обов'язковим записом вступного випробування на дві камери. Відеозаписи деяких категорій вступників відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ХДАК у 2026 році не оприлюднюються, але зберігаються в приймальній комісії.

Під час вступних випробувань вступник повинен дотримуватися норм чинного Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

2. ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДО АСИСТЕНТУРИ-СТАЖУВАННЯ в ХДАК

Вступними випробуваннями для вступу на навчання до асистентури-стажування є:

- вступний іспит із спеціальності (у формі творчого випробування із спеціальності);
- співбесіда з фахових питань.

2.1. Програма та основні вимоги до вступного іспиту із спеціальності для вступу до асистентури-стажування із спеціальності «Музичне мистецтво»

Програма вступного іспиту із спеціальності передбачає демонстрацію професійної підготовки та виконавської майстерності вступника шляхом виконання сольної програми, ступінь складності якої відповідає випускній програмі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво».

Профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами музичних творів. Програма має включати в себе обов'язкове виконання твору великої форми (I, або II та III частини концерту).

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Оркестрові струнні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів, серед яких мають бути поліфонічний твір, віртуозний твір, твір великої форми.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Народні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка містить музичні твори різноманітних жанрово-стильових форм, серед яких обов'язково має бути твір великої форми.

Для музичних інструментів гітара та баян/акордеон також обов'язкове виконання поліфонічного твору.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу» (інструменталісти) - вступник має виконати програму, яка включає 8-10 різнохарактерних творів на вибір з наведеного переліку: 1) нотні віртуозні транскрипції виступів джазових музикантів або віртуозні композиторські п'єси, орієнтовані на всі конвенційні та сучасні джазові стильові напрями; 2) кантиленні джазові п'єси (власні імпровізаційні або композиторські); 3) власні оригінальні інтерпретації (креативні обробки) джазових (або неджазових) тем з імпровізаційними варіаціями на ці теми; 4) власні композиції джазового плану (якщо є схильність до даного виду творчості); 5) одна або дві частини твору великої форми композиторів європейської традиції.

Тривалість програми вступника - не менше 30 хвилин.

Для піаністів виконання програми здійснюється у формі сольного виступу.

Для інших інструментів виконання програми здійснюється у супроводі концертмейстера або джазового інструментального ансамблю (допускається використання інструментальної фонограми «-1»).

Для ударних інструментів вступники виконують програму у більшому обсязі на мембранофонових інструментах шумового типу (барабани, перкусія) і частково – на інструментах з темперованим строем звучання (вібрафон, марімба).

З огляду на специфіку фахової профілізації особливого значення набуває наявність у програмі власних джазових імпровізаційних творів, переконливе втілення яких є важливим критерієм професійної майстерності.

Профілізація «Фортепіано, орган» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Концертмейстерська майстерність» - вступник має виконати концертмейстерську програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами фортепіанного супроводу і ансамблевої техніки музичних творів.

Тривалість концертмейстерської програми - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Камерний ансамбль» - вступник має виконати ансамблеву програму для дуету (за участю фортепіано та одного зі струнних або духових інструментів), яка складається з творів камерно-інструментального жанру, що

належать до різних історичних епох та композиторських стилів. Один з музичних творів обов'язково має бути зі спадщини Й. С. Баха або класиків (Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена, а також Ф. Шуберта).

Тривалість ансамблевої дуетної програми - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Академічний спів» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Естрадний спів» - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю естрадних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма включає 5-7 різнохарактерних за стилем та жанром естрадних творів, серед яких: твори вітчизняних або зарубіжних композиторів, народні пісні в естрадній обробці, арія або сцена із мюзиклу чи рок-опери. Програма повинна включати найкращі зразки українського і світового музичного вокально-естрадного мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Народний спів» - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю народних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма включає 5-7 різнохарактерних за стилем та жанром вокальних творів, серед яких: народні пісні в автентичному виконанні без супроводу, твори вітчизняних композиторів, народні пісні в сучасній обробці. Програма повинна включати найкращі зразки українського традиційного народнопісенного та народно-академічного вокального мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 20 хвилин.

Профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу» (співачи) - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю естрадних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма включає 5-7 різностильових джазових стандарти з використанням особистої імпровізації, 2 твори вітчизняних композиторів, народні пісні в естрадно-джазовій обробці, арію чи сцену із мюзиклу чи рок-опери. Програма повинна включати найкращі зразки українського і світового музичного вокально-естрадного мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

З огляду на специфіку фахової профілізації особливого значення набуває наявність у програмі власних імпровізацій в джазових творах, переконливе втілення яких є важливим критерієм професійної майстерності.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Хорове диригування» - вступник має продемонструвати

програму диригування різностильовими та різножанровими музичними творами. Вступник має представити:

- частину (частини) оркестрово-хорового твору (меси, кантати, ораторії);
- сцену з опери;
- композицію великої форми чи цикл хорів a cappella.

Тривалість програми диригування - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Оперно-симфонічне диригування» - вступник має продемонструвати програму диригування, яка включає музичні твори таких жанрів:

- частина симфонії або увертюра до опери;
- твір для соло з оркестром;
- п'єса.

Тривалість програми диригування - не менше 30 хвилин.

Профілізація «Композиція» - вступник має представити екзаменаційній комісії нотні тексти (партитури) власних творів.

Вступник має представити:

1. 1-2 твори – одночастинна/циклічна композиція для симфонічного оркестру/для симфонічного оркестру із солістом/солістами/хором тривалістю від 10 хвилин;
2. 2-3 камерні твори.

У творах можливе використання засобів електроакустичної музики.

Обов'язковою є наявність професійно оформленої партитури.

Відеоматеріали не обов'язкові. За наявністю відеоматеріалів монтажна склейка дозволяється. Твори мають супроводжуватись анотаціями із зазначенням концепції, жанру, форми, тематизму і засобів його розвитку, техніки письма.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників на вступному іспиті із спеціальності

Програма вступного іспиту із спеціальності «Музичне мистецтво» оцінюється комплексно. Підсумкова оцінка за результатами вступного іспиту зі спеціальності виставляється за 200-бальною шкалою.

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (нижче 140 балів), до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття вищої освіти не допускаються.

Деталізація критеріїв оцінювання програми вступного іспиту із спеціальності для вступу до асистентури-стажування наведена на с. 8-10.

2.2. Програма та основні вимоги до співбесіди з фахових питань для вступу до асистентури-стажування із спеціальності «Музичне мистецтво»

Співбесіда з фахових питань має на меті оцінювання рівня загальнотеоретичної підготовки вступників зі спеціальності В5 «Музичне мистецтво», їх загальнокультурного рівня, а також здатності до творчого та

проектного мислення. Зміст програми співбесіди з фахових питань відповідає змісту освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво».

Співбесіда з фахових питань включає:

- аналіз вступником музичних творів з програми, яка була представлена на вступному іспиті із спеціальності;
- відповіді на питання з методики, історії та теорії виконавства, а також щодо знання фахової літератури;
- відповіді на питання щодо орієнтування у подіях суспільного та культурного життя як всередині України, так і за кордоном, вміння надати їм оцінку.

Форма проведення співбесіди - усне обговорення та відповіді на поставлені екзаменаційною комісією питання.

Час співбесіди - до 20 хвилин.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників на співбесіді із фахових питань

Програма співбесіди із фахових питань оцінюється комплексно. Підсумкова оцінка за результатами співбесіди виставляється за 200-бальною шкалою.

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (нижче 140 балів), до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття вищої освіти не допускаються.

Деталізація критеріїв оцінювання співбесіди із фахових питань для вступу до асистентури-стажування наведена на с. 11-12.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво

ОТП «Музичне мистецтво»

І етап асистентура-стажування

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
90-100 Високий рівень (відмінно)	98-100 повна відповідність визначеним критеріям	рівень складності музичного твору відповідає програмі або перевершує її	переконлива інтерпретація, що передбачає повне розуміння стильових, жанрових та стилістичних ознак, художнього змісту творів та особливостей музичної мови композиторів	високий рівень володіння виконавською технікою; якісне відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; розвинені навички контролю метроритмічної організації та вільне володіння агогікою	яскраво артистичне, виразне, емоційно-зворушливе виконання, сповнене художньо-образного змісту; бездоганне відтворення тексту з використанням різноманітного арсеналу виразних засобів; широкий діапазон динамічних нюансів; впевнена виконавська стабільність
	94-97 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям				
	90-93 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв				
80-89 Достатній рівень	87-89 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	рівень складності музичного твору	прийнятна інтерпретація композиторського	несуттєві недоліки і обмеження у сфері виконавської техніки;	прийнятне виконання з певним дефіцитом виразності,

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
(добре)	84-86 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв	відповідає програмі	тексту, розуміння художнього змісту творів, проте мають місце недоліки щодо відтворення стильових / жанрових / стилістичних ознак / особливостей авторської музичної мови	володіння базою артикуляційних прийомів і штрихів із зауваженнями щодо їх різноманітності і якості відтворення; сформовані навички контролю метроритмічної організації з певними недоліками щодо їх практичної реалізації	емоційно-енергійного наповнення і артистизму, що обмежує переконливість розкриття художньо-образного змісту музики; незначні похибки у відтворенні тексту, різноманітний арсенал виразних засобів з певним дисбалансом щодо рівня їх опанування; помірний діапазон динамічних нюансів; наявність певних недоліків виконавської стабільності
	80-83 недоліки щодо більшості визначених критеріїв				
70-79 Посередній рівень (задовільно)	77-79 помітні недоліки щодо переважної більшості визначених критеріїв	рівень складності музичного твору мінімально відповідає програмі	неповне розуміння художньо-образного змісту музики, стильових / жанрових / стилістичних ознак / особливостей	суттєві недоліки у сфері виконавської техніки, що фактично обмежують якість звучної реалізації композиторського тексту; помітні обмеження у	відчутний брак емоційності і виразності гри, формальний підхід до розкриття художньо-образного змісту музики; наявність помітних і
	74-76 суттєві недоліки щодо всіх				

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
	визначених критеріїв		музичної мови автора, що не дозволяє створити дійсно переконливу концертну інтерпретацію	сфері артикуляції і штрихів, брак якості їх відтворення; недоліки контролю метроритмічної організації, що вплинули на відтворення змісту музики	численних помилок у відтворенні тексту, обмежений арсенал виразних засобів; невисока культура звукотворення; млявий діапазон динамічних нюансів; виконавська нестабільність на межі зупинок
0-69 Недостатній рівень (незадовільно)		рівень складності музичного твору не відповідає програмі	неприпустимо низький рівень опанування тексту, що унеможливує адекватну інтерпретацію музики	презентація художньої програми свідчить про несформованість мінімально достатнього рівня фахових навичок	беземоційне, невиразне виконання, художньо-образний зміст не розкрито; виконавська стабільність мінімальна

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З ФАХОВИХ ПИТАНЬ

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво ОТП «Музичне мистецтво»

I етап асистентура-стажування

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання		
		аналіз музичних творів програми творчого випробування	питання з методики, історії, теорії виконавства та знання фахової літератури	орієнтація у подіях суспільного та культурного життя (Україна та світ)
200–181 високий рівень (відмінно)	200–195 повна відповідність визначеним критеріям	вичерпний аналіз творів із глибоким розумінням стильових, жанрових ознак та будови музичної форми	вільне володіння науково-інформативною обізнаністю в обсязі магістерської програми; відмінне знання фахової літератури та теорії виконавства	вступник вільно орієнтується в сучасному культурному контексті; надає зрілу, аргументовану власну оцінку подіям
	194–188 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям			
	187–181 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв			
180–160 достатній рівень (добре)	180–174 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	прийнятний аналіз творів; загалом вірне розуміння художнього змісту, проте з незначними недоліками у відтворенні стилістичних нюансів	засвідчено у цілому добрий рівень методологічних знань; володіння фаховою термінологією та списком літератури на достатньому рівні	належна орієнтація в культурних подіях країни; оцінки подій правильні, проте можуть мати загальний характер
	173–167 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв			
	166–160 недоліки щодо більшості означених критеріїв			
159–140 посередній рівень (задовільно)	159–154 помітні недоліки щодо переважної більшості означених критеріїв	неповне або поверхневе розуміння художньо-образного змісту музики; аналіз має переважно описовий або репродуктивний характер	задовільний (базовий) рівень знань методики та історії виконавства; знання фахової літератури фрагментарне	орієнтація в суспільно-культурному житті обмежена; вступник потребує навідних запитань для надання оцінки подіям
	153–147 суттєві недоліки щодо всіх означених критеріїв			
	146–140 системні недоліки у всіх компонентах критеріїв			

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання		
		аналіз музичних творів програми творчого випробування	питання з методики, історії, теорії виконавства та знання фахової літератури	орієнтація у подіях суспільного та культурного життя (Україна та світ)
139–0 недостатній рівень (незадовільно)		вступник не здатний проаналізувати твори власної програми; неприпустимо низький рівень розуміння музичної мови	незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу; вступник не орієнтується у фаховій термінології та літературі	повна відсутність знань про актуальні події культури та неспроможність надати їм будь-яку оцінку

3. ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДО ТВОРЧОЇ АСПІРАНТУРИ В ХДАК

Вступними випробуваннями для вступу на навчання до творчої аспірантури із спеціальності «Музичне мистецтво» є:

- вступний іспит зі спеціальності (у формі творчого випробування);
- співбесіда з фахових питань та наукового реферату.

3.1. Програма та основні вимоги до вступного іспиту із спеціальності для вступу до творчої аспірантури із спеціальності «Музичне мистецтво»

Програма вступного іспиту із спеціальності передбачає демонстрацію професійної підготовки та виконавської майстерності вступника шляхом виконання сольної програми за відповідною профілізацією, ступінь складності якої відповідає випускній програмі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності «Музичне мистецтво».

Профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з музичних творів різноманітних за жанрами, стилями, формами. Програма має включати в себе обов'язкове виконання твору великої форми (I, або II та III частини концерту).

Тривалість сольної програми вступника - 30-45 хвилин.

Профілізація «Оркестрові струнні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів, серед яких поліфонічний твір, віртуозний твір, твір великої форми (соната, концерт або його частини).

Тривалість сольної програми вступника - 35-45 хвилин.

Профілізація «Народні інструменти» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з музичних творів різноманітних жанрово-стильових форм, серед яких обов'язково має бути твір великої форми.

Для музичних інструментів гітара або баян/акордеон обов'язковим є виконання поліфонічного твору.

Тривалість сольної програми вступника - 35-45 хвилин.

Профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу» (інструменталісти) - вступник має виконати програму, яка включає 10-12 різнохарактерних творів на вибір з наведеного переліку: 1) нотні віртуозні транскрипції виступів джазових музикантів або віртуозні композиторські п'єси, орієнтовані на всі конвенційні та сучасні джазові стильові напрями; 2) кантиленні джазові п'єси (власні імпровізаційні або композиторські); 3) власні оригінальні інтерпретації (креативні обробки) джазових (або неджазових) тем з імпровізаційними варіаціями на ці теми; 4) власні композиції джазового плану (якщо є схильність до даного виду творчості); 5) одна або дві частини твору великої форми композиторів європейської традиції.

Для піаністів виконання програми здійснюється у формі сольного виступу.

Для інших інструментів виконання програми здійснюється у супроводі

концертмейстера або джазового інструментального ансамблю (допускається використання інструментальної фонограми «-1»).

Для ударних інструментів вступники виконують програму у більшому обсязі на мембранофонових інструментах шумового типу (барабани, перкусія) і частково – на інструментах з темперованим строєм звучання (вібрафон, марімба).

З огляду на специфіку фахової профілізації особливого значення набуває наявність у програмі власних джазових імпровізаційних творів, переконливе втілення яких є важливим критерієм професійної майстерності.

Тривалість програми вступника - не менше 35-45 хвилин.

Профілізація «Фортепіано, орган» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

Тривалість сольної програми вступника - 35-45 хвилин.

Профілізація «Концертмейстерська майстерність» - вступник має виконати концертмейстерську програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами фортепіанного супроводу і ансамблевої техніки музичних творів.

Тривалість концертмейстерської програми - не менше 35-45 хвилин.

Профілізація «Камерний ансамбль» - вступник має виконати ансамблеву програму для дуету (за участю фортепіано та одного зі струнних або духових інструментів), яка складається з творів камерно-інструментального жанру, що належать до різних історичних епох та композиторських стилів.

Тривалість ансамблевої дуетної програми - 30-40 хвилин.

Профілізація «Академічний спів» - вступник має виконати сольну програму, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

Тривалість сольної програми вступника - 30-35 хвилин.

Профілізація «Естрадний спів» - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю естрадних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма повинна складатися з творів різних виконавських естрадних стилів, які вимагають високої виконавської майстерності і вокально-технічної досконалості в співі. Програма повинна включати найкращі зразки українського і світового музичного вокально-естрадного мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 35 хвилин.

Профілізація «Народний спів» - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю народних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма повинна складатися з творів різних

виконавських стилів, що притаманні народнопісенній традиції та народно-академічним жанрам (автентичний солоспів, класичне або сучасне опрацювання народної пісні, твори українських композиторів), які вимагають високої виконавської майстерності і вокально-технічної досконалості в співі. Програма повинна включати найкращі зразки українського традиційного народнопісенного та народно-академічного вокального мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 35 хвилин.

Профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу» (співаки) - вступник має виконати сольну програму у супроводі ансамблю естрадних інструментів або концертмейстера (можливим є використання фонограми «-1»). Програма повинна складатися з творів різних виконавських естрадно-джазових стилів (наприклад, *Ballade, Modern Jazz, Soul, Funk, Be-Bop, Swing, Blues* тощо), які вимагають високої виконавської майстерності і вокально-технічної досконалості в співі. Програма повинна включати найкращі зразки українського і світового музичного вокально-естрадного мистецтва та підкреслювати індивідуально-виконавський стиль співака.

З огляду на специфіку фахової профілізації особливого значення набуває наявність у програмі власних імпровізацій в джазових творах, переконливе втілення яких є важливим критерієм професійної майстерності.

Тривалість сольної програми вступника - не менше 35 хвилин.

Профілізація «Хорове диригування» - вступник має продемонструвати програму диригування різностильовими та різножанровими музичними творами. Вступник має представити:

- частину (частини) оркестрово-хорового твору (меси, кантати, ораторії);
- сцену з опери;
- композицію великої форми чи цикл хорів *a cappella*.

Тривалість програми диригування - 35-45 хвилин.

Профілізація «Оперно-симфонічне диригування» - вступник має продемонструвати програму диригування, яка включає музичні твори таких жанрів:

- частина симфонії / увертюра до опери;
- твір для соло з оркестром;
- п'єса.

Тривалість програми диригування - 35-45 хвилин.

Профілізація «Композиція» - вступник має представити екзаменаційній комісії нотні тексти (партитури) власних творів.

Вступник має представити нотні тексти (партитури):

- 2 одночастинні/циклічні композиції для симфонічного оркестру/для симфонічного оркестру із солістом/солістами/хором тривалістю від 12 хвилин кожний;
- 3-4 камерні твори.

У творах можливе використання засобів електроакустичної музики.

Обов'язковою є наявність професійно оформленої партитури.

Відеоматеріали не обов'язкові. За наявністю відеоматеріалів монтажна склейка дозволяється. Твори мають супроводжуватись анотаціями із зазначенням концепції, жанру, форми, тематизму і засобів його розвитку, техніки письма.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників на вступному іспиті із спеціальності

Програма вступного іспиту із спеціальності «Музичне мистецтво» оцінюється комплексно. Підсумкова оцінка за результатами вступного іспиту зі спеціальності виставляється за 200-бальною шкалою.

Вступники, які отримали на випробуванні незадовільну оцінку (нижче 140 балів), до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття вищої освіти не допускаються.

Деталізація критеріїв оцінювання програми вступного іспиту із спеціальності для вступу до творчої аспірантури із спеціальності «Музичне мистецтво» наведена на с.20-22.

3.2. Програма та основні вимоги щодо співбесіди з фахових питань та наукового реферату для вступу до творчої аспірантури із спеціальності «Музичне мистецтво»

Співбесіда з фахових питань та наукового реферату проводиться у формі усного обговорення наукового реферату і плану-проспекту майбутнього творчого мистецького проекту вступника і передбачає перевірку рівня його готовності до навчання на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти, виявлення у нього науково-творчого проектного мислення, усвідомлення теоретичних та практичних аспектів музичного мистецтва.

Під час співбесіди з фахових питань та наукового реферату вступник має продемонструвати:

- здатність до творчого мислення;
- розуміння проблем сучасного музичного виробництва;
- досвід фахової практичної та дослідницької діяльності в сфері музичного мистецтва та його рівень;

усвідомлення специфіки функціонування музичного мистецтва в сучасних креативних індустріях/соціокультурній сфері.

Не пізніше ніж за два тижні до початку вступних випробувань в ХДАК для здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва вступник має подати до приймальної комісії науковий реферат і план-проспект майбутнього творчого мистецького проекту в електронному та роздрукованому вигляді (з особистим підписом вступника).

Електронна пошта приймальної комісії pri_kom@xdak.ukr.education.

Вимоги до структури та оформлення наукового реферату наведено у пункті 3.2.1, плану-проспекту творчого мистецького проекту - у пункті 3.2.2.

Надіслані матеріали зберігаються в справі вступника.

3.2.1. Вимоги до структури та змісту наукового реферату.

Науковий реферат представляє собою наукове обґрунтування теми майбутнього мистецького проекту, зокрема щодо визначення її актуальності, стану розробленості тощо.

Науковий реферат має включати такі структурні елементи:

- обґрунтування актуальності теми;
- визначення мети і завдань;
- стан розробленості теми (аналіз наукових джерел за обраною проблематикою);
- передбачувана новизна майбутнього творчого мистецького проекту;
- основна частина (виклад основних положень і попередніх висновків);
- джерельна база (список літератури).

Науковий реферат має бути самостійно виконаним науковим текстом, логічно структурованим, викладеним у науковому стилі з дотриманням вимог до академічного письма, а також дотриманням норм академічної доброчесності.

Обсяг наукового реферату – 1 друкований аркуш (або до 5000 тис. знаків із пробілами).

Вимоги до оформлення: шрифт Times New Roman, розмір – 14, інтервал – полуторний (1,5), поля стандартні (верхнє, нижнє і праве поле – 1,5 см, лівє поле – 2,5 см; нумерація сторінок – у верхньому правому куті (титульний аркуш не нумерується).

Титульний аркуш є першою сторінкою наукового реферату (творчо-дослідницької пропозиції), який містить: найменування закладу вищої освіти; назву роботи; прізвище, ім'я, по батькові автора та його статус; місто та рік. План включає всі структурні елементи наукового реферату з вказаними сторінками, на яких вони розташовані. Основний зміст наукового реферату розподіляється на параграфи чи розділи.

Зміст роботи має бути самостійно виконаним теоретичним дослідженням відповідно до проблеми, заявленої в назві наукового реферату.

Вступ є найважливішим змістовним елементом наукового реферату, оскільки містить усі необхідні класифікаційні характеристики: обґрунтування вибору теми, оцінку її з точки зору актуальності та важливості, визначення її місця в існуючій науковій проблематиці, оцінку рівня і характеру розробки теми, формулювання мети й завдань дослідження.

Основна частина. Наводяться основні теоретичні питання дослідження з теми, зазначається, хто вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність (основний зміст) проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, який вивчається. Наводиться перелік основних змістових аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабкої розробленості. Дається поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми. Висловлюються власні думки щодо перспектив розвитку проблеми.

Кожний розділ починають з нової сторінки. Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати. У висновках

необхідно дати коротке резюме того, що викладено в основній частині реферату, висновки, які зроблені відповідно до поставлених завдань.

Список використаних джерел повинен указувати на вивчені автором роботи, за якими може мати місце бесіда стосовно змісту реферату. Цей список має включати в себе як фундаментальні наукові праці, так і останні публікації (переважно останніх 5 років) з обраної теми, наявні у вітчизняній та зарубіжній літературі. Використану література необхідно обов'язково відобразити в рефераті (шляхом аналізу та прямого цитування). Список використаних джерел слід розміщувати або в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків. Кількість позицій у списку має становити не менше 25 джерел. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліографічної та видавничої справи. Зарубіжні джерела, що використовуються мовою оригіналу (крім російських), записують в кінці списку в алфавітному порядку. У тексті роботи, де використано джерело, в квадратних дужках проставляють номер джерела і сторінку, на яку зроблено посилання.

3.2.2. Вимоги до структури та змісту плану-проспекту творчого мистецького проєкту

План-проспект майбутнього творчого мистецького проєкту має містити чіткий план, що відображає всі етапи роботи над творчим мистецьким проєктом, їх змістовне наповнення та строки виконання.

План-проспект має містити в собі опис творчої, наукової та педагогічної складових майбутнього творчого мистецького проєкту (згідно Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 № 865), зокрема:

- аргументацію основної ідеї майбутнього творчого мистецького проєкту;
- мету та завдання майбутнього творчого мистецького проєкту;
- опис складових майбутнього творчого мистецького проєкту (щонайменше 3-х концертних програм, орієнтовної тематики виступів на конференціях, спецкурсу, статей та наукового обґрунтування);
- перелік ресурсів майбутнього творчого мистецького проєкту (необхідний інструментарій, технічне обладнання, залученість оркестрових/хорових колективів тощо);
- вплив, який реалізація творчого мистецького проєкту справить на розвиток музичного мистецтва (цільові групи тощо);
- джерельну базу творчого мистецького проєкту (список використаних джерел).

Ідея творчого мистецького проєкту має відповідати наступним критеріям:

- оригінальність;
- актуальність;
- можливість практичного впровадження.

Обсяг плану-проспекту творчого мистецького проєкту – до 5000 тис. знаків із пробілами (3 сторінки).

Вимоги до оформлення творчого мистецького проєкту: шрифт – Times

New Roman, розмір – 14, інтервал – полуторний (1,5), поля стандартні (верхнє, нижнє і праве поле – 1,5 см, лїве поле – 2,5 см); нумерація сторїнок – у верхньому правому кутї (титульний аркуш не нумерується).

Зразок оформлення титульного аркушу плану-проспекту творчого мистецького проекту наведено у додатку 1.

Структура оцїнки і порядок оцїнювання підготовленостї вступникїв на спївбесїдї з фахових питань та наукового реферату

Оцїнювання результатїв спївбесїди з фахових питань (обговорення плану-проспекту майбутнього творчого мистецького проекту вступника) та наукового реферату вїдбувається комплексно. Підсумкова оцїнка за результатами спївбесїди виставляється за 200-бальною шкалою.

Вступники, якї отримали на випробуванні незадовільну оцїнку (нижче 140 балїв), до участї в конкурсі щодо зарахування для здобуття вищої освїти не допускаються.

Деталїзація критерїїв оцїнювання спївбесїди з фахових питань та наукового реферату для вступу до творчої аспїрантури їз спецїальностї «Музичне мистецтво» наведена на с.23-24.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво ОТП «Музичне мистецтво»

II етап - творча аспірантура

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
90-100 Високий рівень (відмінно)	98-100 повна відповідність визначеним критеріям	рівень складності музичного твору відповідає програмі або перевершує її	переконлива інтерпретація, що передбачає повне розуміння стильових, жанрових та стилістичних ознак, художнього змісту творів та особливостей музичної мови композиторів	високий рівень володіння виконавською технікою; якісне відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; розвинені навички контролю метроритмічної організації та вільне володіння агогікою	яскраво артистичне, виразне, емоційно-зворушливе виконання, сповнене художньо-образного змісту; бездоганне відтворення тексту з використанням різноманітного арсеналу виразних засобів; широкий діапазон динамічних нюансів; впевнена виконавська стабільність
	94-97 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям				
	90-93 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв				
80-89 Достатній рівень (добре)	87-89 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	рівень складності музичного твору відповідає програмі	прийнятна інтерпретація композиторського тексту, розуміння	несуттєві недоліки і обмеження у сфері виконавської техніки; володіння базою	прийнятне виконання з певним дефіцитом виразності, емоційно-енергійного

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
	84-86 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв		художнього змісту творів, проте мають місце недоліки щодо відтворення стильових / жанрових / стилістичних ознак / особливостей авторської музичної мови	артикуляційних прийомів і штрихів із зауваженнями щодо їх різноманітності і якості відтворення; сформовані навички контролю метроритмічної організації з певними недоліками щодо їх практичної реалізації	наповнення і артистизму, що обмежує переконливість розкриття художньо-образного змісту музики; незначні похибки у відтворенні тексту, різноманітний арсенал виразних засобів з певним дисбалансом щодо рівня їх опанування; помірний діапазон динамічних нюансів; наявність певних недоліків виконавської стабільності
	80-83 недоліки щодо більшості визначених критеріїв				
70-79 Посередній рівень (задовільно)	77-79 помітні недоліки щодо переважної більшості визначених критеріїв	рівень складності музичного твору мінімально відповідає програмі	неповне розуміння художньо-образного змісту музики, стильових / жанрових / стилістичних ознак / особливостей	суттєві недоліки у сфері виконавської техніки, що фактично обмежують якість звучної реалізації композиторського тексту; помітні обмеження у	відчутний брак емоційності і виразності гри, формальний підхід до розкриття художньо-образного змісту музики; наявність помітних і
	74-76 суттєві недоліки щодо всіх				

Кількість балів		Перелік та опис критеріїв оцінювання			
		відповідність рівня складності музичного твору випускній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»	переконливість інтерпретації авторського задуму із урахуванням стильових, жанрових і стилістичних ознак та будови музичної форми, розуміння художнього змісту виконуваних творів	рівень технічної вправності; якість відтворення та різноманітність артикуляційних прийомів і штрихів; рівень контролю метроритмічної пульсації	артистизм, емоційна та енергійна наповненість публічної презентації; культура звукотворення; діапазон градації динамічних нюансів; виконавська стабільність
	визначених критеріїв		музичної мови автора, що не дозволяє створити дійсно переконливу концертну інтерпретацію	сфері артикуляції і штрихів, брак якості їх відтворення; недоліки контролю метроритмічної організації, що вплинули на відтворення змісту музики	численних помилок у відтворенні тексту, обмежений арсенал виразних засобів; невисока культура звукотворення; млявий діапазон динамічних нюансів; виконавська нестабільність на межі зупинок
0-69 Недостатній рівень (незадовільно)		рівень складності музичного твору не відповідає програмі	неприпустимо низький рівень опанування тексту, що унеможливає адекватну інтерпретацію музики	презентація художньої програми свідчить про несформованість мінімально достатнього рівня фахових навичок	беземоційне, невиразне виконання, художньо-образний зміст не розкрито; виконавська стабільність мінімальна

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З ФАХОВИХ ПИТАНЬ ТА НАУКОВОГО РЕФЕРАТУ

за спеціальністю В5 Музичне мистецтво ОТП «Музичне мистецтво»

II етап - творча аспірантура

Кількість балів		Перелік критеріїв оцінювання			
		якість творчої концепції та структура плану-проспекту	обґрунтування мистецької ідеї та база реалізації	результати презентації та очікуваний художній результат	якість наукового реферату
200–181 високий рівень (відмінно)	200–195 повна відповідність визначеним критеріям	план-проспект є цілісним текстом із чітким дотриманням структури: мета, об'єкт, предмет, новизна; виявлено високий рівень концептуальних знань	мистецька ідея глибоко обґрунтована; обрано адекватні методологічні засади та вичерпну теоретичну базу для реалізації творчого задуму	вступник вільно володіє матеріалом; очікувані результати мають високу художню та наукову цінність; виклад логічний та послідовний	науковий реферат повністю відповідає тематиці проекту; відзначається високим рівнем наукової аргументації, чіткою структурою, глибиною опрацювання джерел і бездоганним дотриманням академічного стилю
	194–188 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям				
	187–181 мають місце недоліки щодо одного або двох компонентів критеріїв				
180–160 достатній рівень (добре)	180–174 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв	творча концепція викладена чітко; структура відповідає вимогам, проте можливі неточності у формулюванні окремих завдань	обґрунтування мистецької ідеї переконливе; теоретична база достатня для проведення практичної частини проекту	вступник демонструє здатність до фахової дискусії; очікувані результати є реалістичними; належне володіння навичками викладу	науковий реферат відповідає темі; структура загалом витримана, наявна аргументація, проте можливі окремі неточності або недостатня глибина аналізу джерел
	173–167 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв				
	166–160 недоліки щодо більшості означених критеріїв				

159–140 посередній рівень (задовільно)	159–154 помітні недоліки щодо переважної більшості означених критеріїв	план-проспект має переважно описовий характер; структура представлена фрагментарно або не повністю розкрита	обґрунтування ідеї поверхневе; методологічні засади реалізації проекту визначені лише загально	під час презентації вступник потребує навідних запитань; очікувані результати мають типовий, маловиразний характер	науковий реферат має описовий характер; тема розкрита поверхнево, джерельна база обмежена або використана формально; наявні порушення логіки викладу
	153–147 суттєві недоліки щодо всіх означених критеріїв				
	146–140 системні недоліки у всіх компонентах критеріїв				
139–0 недостатній рівень (незадовільно)		план-проспект не відповідає вимогам щодо обсягу/структури або порушує принципи академічної доброчесності	відсутність наукового/ мистецького обґрунтування теми та розуміння теоретичного підґрунтя дослідження	вступник не здатний презентувати свій проєкт або пояснити його мету та завдання; мовностилістичне оформлення незадовільне	науковий реферат не відповідає темі або відсутній; відсутня наукова аргументація, порушено вимоги академічної доброчесності

Додаток 1.
*Зразок оформлення титульного аркушу для плану-проспекту творчого
мистецького проєкту*

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ПЛАН-ПРОСПЕКТ
ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ**
на тему:
«НАЗВА ТЕМИ»

Вступника до творчої аспірантури
із спеціальності В5 Музичне мистецтво
освітньо-творча програма «Музичне мистецтво»

ПІБ вступника
(особистий підпис вступника)